

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

1. นโยบายในการปฏิรูปที่ดินภายใต้การดำเนินงานของ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

1.1 นโยบายเร่งด่วนในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

1.1.1 แนวทางการจัดสรรที่ทำกินให้กับราษฎรผู้ยากไร้

การแก้ไขปัญหาผู้ไม่มีที่ดินทำกิน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียน ในเรื่องปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน ในส่วนของที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน มีเกษตรกรขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินใน 66 จังหวัด จำนวน 370,676 ราย โดย ส.ป.ก. จะดำเนินการ

1) ที่ดินรัฐ ส.ป.ก.มีที่ดินที่ต้องดำเนินการปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิและการถือครองที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน 34.67 ล้านไร่ ดำเนินการไปแล้ว 33.97 ล้านไร่ คงเหลือพื้นที่ดำเนินการอีก 0.7 ล้านไร่ คาดว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2558

2) ที่ดินเอกชน เร่งรัดการจัดซื้อที่ดินเอกชน ปีงบประมาณ 2557 ส.ป.ก. ตั้งเป้าหมายที่จะจัดซื้อที่ดินเอกชน 30,000 ไร่ โดยใช้งบประมาณจากกองทุนการปฏิรูปที่ดิน ประมาณ 2,000 ล้านบาท

1.1.2 นโยบายในการตรวจสอบการใช้ที่ดินโดยไม่ถูกต้องในที่เขตที่ดิน ส.ป.ก.

การตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จำเป็นที่จะต้องพัฒนาเครื่องมือ ที่ช่วยในการสำรวจ เนื่องจากพื้นที่ที่เราได้ดำเนินการจัดไปแล้วนั้นมีพื้นที่จำนวนถึง 34.67 ล้านไร่ ซึ่งเกินกำลังที่จะใช้เจ้าหน้าที่ไปเดินสำรวจตามพื้นที่ ปัจจุบันได้เริ่มใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์มาช่วยแก้ปัญหาในการตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดิน เช่น ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียม สามารถตรวจสอบว่า พื้นที่ใดที่มีสภาพเป็นเช่นไร ถ้าไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ก็ไปดำเนินการตรวจสอบ และดำเนินการตามระเบียบ ปัจจุบันตรวจสอบแล้วประมาณ 9,000,000 ไร่ พบความผิดปกติ 3,831 แปลง โดยได้ดำเนินการการตรวจสอบในพื้นที่แล้ว 1,320 แปลง ส่วนที่เหลืออีกประมาณ 2,500 แปลง กำลังดำเนินการตรวจสอบอยู่ พบความผิดปกติ 370 แปลง ในกรณีพบว่ามีการใช้ที่ดินผิดวัตถุประสงค์ ส.ป.ก. ดำเนินการโดย ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือเรียกให้ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ส่งหนังสือเตือนให้ผู้ปฏิบัติตามระเบียบ สั่งให้คืนสิทธิ และส่งอัยการฟ้องคดี ตามลำดับ

1.1.3 เป้าหมายในการแจกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-01 ในปี 2556

ส.ป.ก.กำหนดเป้าหมายในการจัดที่ดินให้เกษตรกร ให้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ของ ส.ป.ก.ในปีงบประมาณ พ.ศ.2556 จำนวน 70,000 ราย แยกเป็นที่ดินทำกิน 35,000 ราย และที่ดินชุมชน 35,000 ราย

1.1.4 นโยบายในการพัฒนาส่งเสริมอาชีพเกษตรกรในพื้นที่ ส.ป.ก.ผ่านโครงการต่างๆ

การดำเนินงานด้านการพัฒนาเกษตรกร ส.ป.ก. ดำเนินงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โดยใช้กลไกท้องถิ่นเป็นหลัก ผ่านโครงการต่างๆ ดังนี้ คือ

1. การพัฒนาผู้แทนเกษตรกร คือการพัฒนาผู้แทนเกษตรกรในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) การสร้างและพัฒนาอาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน (อสปค.) เป็นการสร้างกลไกในการดำเนินงานของ ส.ป.ก. ทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงาน ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของ ส.ป.ก. การพัฒนาผู้แทนสหกรณ์ ของ ส.ป.ก. เป็นการพัฒนาคณะกรรมการบริหารสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

2. การพัฒนาด้านอาชีพและรายได้ของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
ดำเนินการในรูปของการพัฒนารายพื้นที่ ประกอบด้วย

- นิคมเศรษฐกิจพอเพียง เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดำเนินงานด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาเกษตรกร โดย เน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของชุมชน สร้างและพัฒนาศูนย์ต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนในชุมชน

- นิคมการเกษตร โดยพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตโดยการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เน้นต้นแบบการพัฒนาแบบครบวงจร ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต จัดทำมาตรฐานผลผลิต

3. การพัฒนารัฐกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน คือ การจัดตั้งและการพัฒนารัฐกิจชุมชนในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อพัฒนาเกษตรกรด้านทักษะอาชีพทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคเกษตร โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน อบรม/แลกเปลี่ยนความรู้ และเชื่อมโยงสู่แหล่งทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ

4. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นการสร้างต้นแบบการเรียนรู้เรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการที่ดินที่มีอยู่อย่างจำกัด เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5.โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ได้น้อมนำเอาพระราชดำริมาใช้ในการดำเนินงานช่วยเหลือเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการพระราชดำริและโครงการตามพระราชประสงค์ต่างๆ ที่ ส.ป.ก. รับผิดชอบ คือ

- โครงการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของไทย กิจกรรมศูนย์ศิลปาชีพบางไทร (จ.พระนครศรีอยุธยา) เป็นโครงการที่ดำเนินการเพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และเป็นโครงการที่อยู่ในนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล คือนโยบายสนับสนุนการพัฒนางานศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชน สนับสนุนภารกิจของมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ

- โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ประกอบด้วย 9 โครงการ คือ

(1) โครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่อาว จ.ลำพูน

(2) โครงการเกษตรวิชญา จ.เชียงใหม่

(3) ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จ.น่าน

(4) โครงการศูนย์การพัฒนาอ่างเก็บน้ำห้วยไฟ จ.พะเยา

(5) โครงการขยายผลฟาร์มตัวอย่าง จ.สกลนคร

- (6) โครงการพัฒนาพื้นที่ชายแดน จ.อุบลฯ
- (7) โครงการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก
- (8) โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่
- (9) โครงการสายใยรัก

1.2 โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ในพระราชานุเคราะห์ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน

ในปีงบประมาณ 2556 ส.ป.ก.ดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน 70 จังหวัด โดยการออกหน่วยเคลื่อนที่จังหวัดละ 4 ครั้ง รวม 280 ครั้ง รายละเอียดตามเอกสารแนบ

1.3 นโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาโครงการสมาร์ฟาร์มเมอร์ในพื้นที่ ส.ป.ก.

ส.ป.ก.ดำเนินการโครงการสมาร์ฟาร์มเมอร์ในพื้นที่ ส.ป.ก. โดยการพัฒนาเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สู่ Smart Farmer ในรูปของ การสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เป็นการสร้างคนรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยการพัฒนาและสร้างโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยผ่านกลไกของวิทยาลัยเกษตรฯ ภายใต้หลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ ใหม่ เป้าหมาย บุคคลผู้สนใจ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรมีอาชีพยุคใหม่ เป้าหมาย ยุวเกษตรกรเข้าร่วมโครงการในหลักสูตรต่อเนื่อง (ปวช./ปวส.) และ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอย่างยั่งยืน เป้าหมาย เกษตรกร นอกจากนั้น ส.ป.ก.ยังได้เพิ่ม กิจกรรมการสร้างโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่ดิน เกษตรกรรุ่นใหม่ ที่ผ่านการฝึกอบรมในหลักสูตรการพัฒนาผู้นำเกษตรกรรุ่นใหม่ และ หลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรมีอาชีพยุคใหม่ หากไม่มีที่ดินทำกินและประสงค์จะเข้าสู่ที่ดินรองรับในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.จะจัดที่ดินให้ทดลองเข้าทำประโยชน์และเมื่อผ่านการประเมินจะจัดที่ดินให้ ตาม พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รายละเอียดไม่เกิน ๕ ไร่ ปัจจุบัน ส.ป.ก. มีเกษตรกรที่ผ่านการอบรมและเข้าสู่ขบวนการประเมินที่จะเข้ารับที่ดินทำกินแล้ว จำนวน 842 ราย

